

Temeljem članka 13. Statuta Hrvatske poštanske banke, dioničko društvo, Zagreb (dalje: Banka) Uprava Banke donijela je dana 26. svibnja 2020. godine sljedeću metodologiju:

M E T O D O L O G I J A UTVRĐIVANJA PROMJENJIVIH KAMATNIH STOPA NA DANE KREDITE I PRIMLJENE DEPOZITE OD FIZIČKIH OSOBA

1. UVOD

Ovim dokumentom uređuje se metodologija utvrđivanja promjenjivih kamatnih stopa tijekom trajanja ugovornog odnosa po osnovi danih kredita ili primljenih depozita između Hrvatske poštanske banke (dalje u tekstu HPB ili Banka) i klijenta-fizičke osobe.

Kamatna stopa se sastoji od više elemenata, a promjena kamatnih stopa ovisi o kretanju ocjene vrijednosti pojedinih elemenata te su u ovoj Metodologiji prikazane kvalitativno i kvantitativno uzročno-posljedične veze i utjecaja njihovog kretanja na visinu promjenjive kamatne stope.

Visina kamatne stope ovisi o vrsti proizvoda, poslovnom odnosu s klijentom, roku na koji je primljen depozit ili odobren kredit, valuti depozita ili kredita, iznosu depozita ili kredita, trenutnom stanju na financijskom tržištu, zakonskim propisima i drugim elementima koji utječu na formiranje kamatne stope.

Banka na temelju ove Metodologije može mijenjati promjenjive kamatne stope na odobrene kredite odnosno depozite, nakon što su prikupljeni svi potrebni podaci koji utječu na promjenjivu kamatnu stopu.

Stimulativni dodatak koji Banka odobri klijentu kao dodatak na osnovnu kamatnu stopu na primljeni depozit nije predmet ove Metodologije.

Promjenjive kamatne stope mogu biti:

- promjenjive kamatne stope na kredite uslijed promjene nacionalne referentne kamatne stope (NRS)
- promjenjive kamatne stope na depozite.

Sve referentne kamatne stope i drugi relevantni elementi koje Banka primjenjuje u poslovanju javno su dostupni i prezentirani klijentima. Promjena varijabilnih dijelova kamatnih stopa uvjetovana je kretanjem referentne kamatne stope i ne ovisi o volji ugovornih strana.

Banka će o promjeni iznosa obveze po kreditu uvjetovane promjenom kamatnih stopa obavijestiti klijenta najmanje 15 dana prije dospijeca takve promjene.

2. PROMJENJIVE KAMATNE STOPE NA ODOBRENE KREDITE

Promjenjive kamatne stope na kredite odobrene fizičkim osobama mijenjaju se uslijed promjene referentnih kamatnih stopa (PKSR) te se utvrđuju na slijedeći način:

$$PKSR = RKS + F_p$$

RKS	Referentna kamatna stopa
F_p	Fiksni parametar

2.1. Referentne kamratne stope

Referentne kamratne stope mijenjaju se i utvrđuju u skladu s opće prihvaćenim načelima na novčanom tržištu. Kretanje referentnih kamratnih stopa javno je dostupno na internet stranicama: euribor (www.euribor.com), libor (www.bbalibor.com), zibor (www.reuters.hr) itd.

2.2. Nacionalne referentne kamratne stope

Banka mijenja promjenjive kamratne stope na dane kredite fizičkim osobama uslijed promjene nacionalnih referentnih kamratnih stopa. Promjenjive kamratne stope uslijed promjene nacionalnih referentnih kamratnih stopa utvrđuju se na slijedeći način:

$$PNRS_K = NRS + F_p$$

NRS Nacionalna referentna stopa
 F_p Fiksni parametar

Nacionalna referentna stopa (dalje u tekstu NRS) predstavlja prosječni trošak izvora sredstava hrvatskog bankarskog sektora (banaka i štednih banaka) s obzirom na određeni protekli period, vrstu izvora (depoziti fizičkih osoba, depoziti pravnih osoba iz nefinancijskog sektora i ostali izvori sredstava) i relevantnu valutu. Dakle, NRS predstavlja prosječnu kamratu koju bankovni sektor plaća kako bi pribavio sredstva potrebna za kreditno poslovanje. NRS je stopa koju definira, izračunava i objavljuje institucija nadležna za administraciju NRS-a.

Trenutno su formirane slijedeće vrste NRS-a:

- NRS za depozite fizičkih osoba – NRS1 (izračunava se za valute HRK i EUR)
- NRS za depozite fizičkih osoba i nefinancijskog sektora – NRS2 (izračunava se za valute HRK i EUR)
- NRS za sve glavne izvore sredstava od svih fizičkih i pravnih osoba, uključujući i one iz financijskog sektora – NRS3 (izračunava se za valute HRK, EUR, CHF i USD).

Za kredite u kunama Banka će primijeniti NRS izračunat za HRK, dok će za kredite vezane uz valutnu klauzulu primijeniti NRS izračunat za stranu valutu uz čiji tečaj je vezana valutna klauzula (npr. za kredite uz valutnu klauzulu u valuti EUR primijeniti će se NRS za EUR).

HNB javno objavljuje agregirane nekonsolidirane podatke, za svaki kvartal, o kamratnim troškovima na glavne izvore sredstava u tijeku prethodnog kvartala i o stanjima tih glavnih izvora sredstava krajem svakog mjeseca pojedinog kvartala na koje se ti kamratni troškovi odnose.

Navedeni podaci se javno objavljuju na internet stranicama HNB-a (www.hnb.hr) u pravilu 45 dana po isteku kvartala.

Na temelju tih podataka institucija nadležna za administraciju NRS-a izračunava vrijednosti pojedinačnog NRS-a po vrstama valuta te ih u pravilu 46 dana po isteku kalendarskog kvartala javno objavljuje na svojim internet stranicama. Npr. podatke s krajem prvog kvartala na dan 31. ožujka objavljuje 16. svibnja. Tako objavljeni NRS vrijedi do dana slijedeće objave NRS-a.

Banka kod kredita fizičkim osobama primjenjuje slijedeće NRS-e utvrđene na osnovi depozita fizičkih osoba:

- šestomjesečne NRS1 za kune („6M NRS1 za HRK“)
- šestomjesečne NRS1 za euro („6M NRS1 za EUR“)

Banka može, osim šestomjesečnih, ugovarati NRS-e i bilo koje druge ročnosti ako se oni izračunavaju i objavljuju po istim pravilima kao i šestomjesečni. Npr. ako je ugovoreno šestomjesečno usklađivanje kamratne stope promjene kamratne stope će biti 1. srpnja i 1. siječnja, a ako je ugovoreno tromjesečno usklađivanje kamratne stope promjene kamratne stope će biti 1. siječnja, 1. travnja, 1. srpnja i 1. listopada.

Banka isto tako može, osim NRS-a za fizičke osobe, ugovarati NRS-e i na bilo koje druge izvore sredstava ako se oni izračunavaju i objavljuju po istim pravilima kao i za depozite fizičkih osoba.

Fiksni parametar se sastoji od regulatornog troška, premije za rizik, ostalih troškova u vezi kredita te neto zarade banke.

Regulatorni trošak nastaje isključivo kao rezultat primjene zakonskih odredbi Hrvatske narodne banke, Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka itd. (npr. visina obvezne pričuve, trošak osiguranja depozita i sl.).

Premija za rizik odražava nemogućnost korisnika kredita u ispunjavanju svojih obveza prema Banci u skladu s potpisanim ugovorom.

Troškovi kredita su troškovi ugovaranja, obrazaca, vođenja kredita (trošak informatičkog sustava, trošak obavijesti u vezi kredita, ostali opći i administrativni troškovi, troškovi radne snage i sl.).

Neto zarada banke predstavlja razliku između ukupnih prihoda i troškova u vezi kredita, odnosno predstavlja razliku između $PNRS_K$, NRS-a i svih ostalih dijelova F_p .

Uvjeti promjene kamatne stope tijekom otplate kredita

Promjenjive kamatne stope uslijed promjene referentne kamatne stope na dane kredite fizičkim osobama ($PNRS_K$) tijekom ugovornog odnosa s klijentom Banka može mijenjati samo u slučaju ako se promijeni NRS, dok fiksni parametar (F_p) ostaje nepromijenjen tijekom cijelog ugovorenog razdoblja otplate kredita.

Redovito usklađivanje kamatnih stopa se obavlja šestomjesečno. Za postojeće kredite početno stanje će se utvrditi primjenom NRS-a koji će vrijediti danom početka primjene ove Metodologije, a prvo usklađivanje kamatnih stopa provesti će se od 1. srpnja te nadalje svakih šest mjeseci (od 1. siječnja i od 1. srpnja) primjenom NRS-a koji će vrijediti 15 dana prije dana promjene kamatnih stopa.

Primjer utjecaja povećanja NRS za 0,21 postotna poena na promjenjivu kamatnu stopu kod nenamjenskog kredita:

Nenamjenski krediti	Struktura $PNRS_K$ prije povećanja	Promjena NRS-a	Struktura $PKSR_K$ nakon povećanja
Nacionalna referentna stopa (NRS)	3,17%	0,21%	3,38%
Fiksni parametar (F_p)	5,00%	0,00%	5,00%
Promjenjiva kamatna stopa uslijed promjene referentne kamatne stope ($PNRS_K$)	8,17%	0,21%	8,38%

Obrazloženje: ako se NRS poveća za 0,21 postotna poena ukupna promjenjiva kamatna stopa povećati će se za 0,21 postotna poena.

Napomena: u istom primjeru, ako se NRS smanji za 0,17 postotna poena ukupna promjenjiva kamatna stopa smanjiti će se za 0,17 postotna poena, odnosno iznositi će 8,00%.

U slučaju prestanka postojanja ugovorenog promjenjivog dijela promjenjive kamatne stope nadalje će se primjenjivati onaj parametar koji će po mjerodavnim javno dostupnim pravilima, neovisnima o volji ugovornih strana, od strane tijela, odnosno osobe koja je parametar određivala, biti određen kao zamjena za NRS1.

Za slučaj da prestankom postojanja NRS1 on ne bude na navedeni način zamjenjiv drugim parametrom, nadalje će se primjenjivati drugi parametar koji je primjenjiv s obzirom na ugovorenu valutu kreditne obveze. Zamjena parametra provest će se u najkraćem razumnom roku nakon prestanka postojanja NRS1.

U svakom slučaju zamjene ugovorenog parametra drugim, kamatna stopa koja će biti zatečena kao postojeća u trenutku prestanka NRS1 ne može biti izmijenjena zbog samog prestanka postojanja NRS1, nego će se zamjenom parametra zadržati tada zatečena kamatna stopa, tako da će se u mjeri u kojoj novi parametar u vrijeme zamjene parametara bude visinom različit od NRS1 (viši ili niži), iznimno za takav slučaj odgovarajuće korigirati fiksni dio kamatne stope.

3. PROMJENJIVE KAMATNE STOPE NA PRIMLJENE DEPOZITE

Promjenjive kamatne stope u depozitnom poslovanju primjenjuju se na depozite po viđenju i stanja po transakcijskim računima.

Banka mijenja kamatne stope na primljene depozite uzimajući primarno u obzir trenutnu strukturu aktive i pasive Banke, regulatorne troškove vezane za prikupljanje depozita, trošak osiguranja depozita kao i sve ostale regulatorne troškove koji direktno ili indirektno mogu utjecati na cijenu predmetnih izvora sredstava.

Osim navedenog, Banka će prilikom formiranja kamatnih stopa razmatrati i parametre kao što su referentne (tržišne) kamatne stope (RS) koje predstavljaju javno objavljene kamatne stope za pojedine valute i rokove i to ZIBOR, EURIBOR, LIBOR, pri čemu se za domaću valutu kao RS može koristiti i kamatna stopa na trezorske zapise Ministarstva financija RH s posljednje aukcije za određenu valutu i rok dospijeha. U obzir se može uzeti i kreditni rizik (KR) Republike Hrvatske (za strane valute) korištenjem instrumenta CDS (Credit Default Swap).

Postotak usklađenja ovisi i o prosječnoj visini kamatnih stopa drugih banaka u RH.

Promjena kamatne stope provodi se temeljem Odluke Banke i to za svaku vrstu depozita, po valutama, roku i iznosu, uz prethodnu najavu na web stranici sukladno odredbama zakona.

Oročeni depoziti

Banka od 07.10.2013. godine ugovara oročene depozite isključivo uz fiksnu kamatnu stopu.

Na kratkoročne depozite ugovorene prije 15.05.2013. godine i dugoročne depozite ugovorene prije 07.10.2013. godine, uz promjenjivu kamatnu stopu i automatsko obnavljanje, prilikom obnavljanja se primjenjuje fiksna kamatna stopa sukladno Odluci o visini kamatnih stopa, važeća na dan prolongata, a koja ovisi o vrsti, roku, valuti i iznosu depozita.

HPB će detaljnije utvrditi kriterije utvrđivanja promjenjivih kamatnih stopa na oročene depozite kada u svojoj ponudi bude imala oročene depozite s promjenjivom kamatnom stopom.

Promjena uvjeta za vrijeme trajanja oročenog depozita

Banka u skladu sa svojom poslovnom odlukom može mijenjati rokove na koje se mogu obnoviti oročeni depoziti te mijenjati vrstu kamatne stope (promjenjiva odnosno fiksna) koja se primjenjuje na pojedine vrste, valute, iznose i rokove oročenja.

Sve promjene iz prethodnog stavka ove točke Metodologije Banka će prethodno objaviti na način kako je to propisano za objavu izmjena i dopuna općih uvjeta za depozitno poslovanje Banke s fizičkim osobama.

Na depozit oročen do dana objave promijenjenih uvjeta, isti se primjenjuju od dana prvog sljedećeg obnavljanja oročenja.

Smatra se da je deponent prihvatio promjenu uvjeta depozita u skladu s ovom točkom Metodologije ako do dana obnavljanja oročenja ne raskine ugovor o depozitu, odnosno ne zatraži raskid i isplatu/zatvaranje depozita.

U slučaju da na dan obnavljanja depozita Banka u svojoj ponudi više nema depozit s inicijalno ugovorenim rokom oročenja, oročeni depozit će se obnoviti pod uvjetima koji se u tom trenutku primjenjuju za najbliži, kraći rok oročenja.

4. ZAKONSKA ZATEZNA KAMATA

Pravila za određivanje visine zakonske zatezne kamate propisana su Zakonom o obveznim odnosima (dalje: zakon). Sukladno odredbama zakona, ista se određuje polugodišnje i to uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godinu dana nefinancijskim trgovačkim društvima za tri postotna poena.

Informaciju o visini kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godinu dana nefinancijskim trgovačkim društvima objavljuje Hrvatska narodna banka a primjena nove visine zakonske kamatne stope je sukladno objavi.

5. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Metodologija stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od **10. lipnja 2020. godine** kojim danom prestaje primjena Metodologije utvrđivanja promjenjivih kamatnih stopa na dane kredite i primljene depozite od fizičkih osoba od 16. srpnja 2019. godine.

S danom stupanja Metodologije na snagu uvjeti kredita i depozita koji su ugovoreni ili deponirani do tog datuma se mijenjaju na način kako je to određeno u prethodnim točkama Metodologije.

U Zagrebu, 26. svibnja 2020. godine

Hrvatska poštanska banka, dioničko društvo